Ціна примірника 25 сотиків.

Należytość pocztowa opłacona ryczałtem

Народня Справа

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИЙ ЧАСОПИС

Ч. 27 (92) Львів, неділя 6. липня 1930. Рік III.

АДРЕСА: „Народня Справа“, Львів, вул. Боїмів 4. — — Чекові конта: 408.687 і 154.130 — — Телефон 57—90

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно . . . . 1 зол.
Чвертьрічно . . 3 зол.
Піврічно . . . 6 зол.
Річно . . . . 12 зол.
ЗА ГРАНИЦЕЮ.
Річно — 2 до ляри.
Гроші з краю посилати переказами, або чеками „Народної Справи“ — з загранииці порученими листами.
За зворот рукописів Редакція не ручить. На відповідь треба долучити значок 30 сотиків.
ОГОЛОШЕННЯ:
1 стр. 700 зол., пів стр. 400, чверть стр. 200 зол. Гроші треба посилати наперед.

ОСТАННІ НОВИНИ.

— **Зливи і бурі** перейшли в суботу по полудні і вечером майже по цілій Галичині. В деяких околицях громовиця спричинила пожежі. В Бродах ударив грім в церков, але шкоди не зробив.

— **У Книгиничах,** пов. Рогатин, було велике кооперативне свято, в якім взяли участь тисячі народу і кінна бандерія в числі сто люда. По святі почався величавий похід. Поліція не допускала походу й арештувала богато людий.

— **В Довгій Поляні** коло Осмолоди (пов. Долина) вибухла в суботу 28. VI. з незнаної причини велика пожежа в лісах митрополита і знищила 20 гектарів ліса. Пожежу гасило все дооколичне населення, понад 1000 люда. Огонь горів цілий день. Шкоди величезні.

— **У Варшаві** в одній каварні стріляв якийсь панок до соц. польського посла Лібермана, але не вцілив.

— **«Вечерная Москва»** (більшовицька газета в Москві) пише, що сусідні держави на добре приготовляються до війни з більшовиками. Румунія укріплюється над Чорним морем. Англія й Франція приготовляють воєнний союз держав, до якого належать — на думку тої газети — також Румунія і Польща та надбалтійські держави (Фінляндія, Естонія і Латвія). Всі вони малиби рушити на Росію і Україну.

— **В Індіях** в м. Рангоні збунтувалися арештовані Індуси, обеззброїли тюремну сторожу й повтікали з тюрми. Їм заступило дорогу англійське військо і почалася перестрілка, в якій згинуло 10 вязнів і кільканайцять Англійців а богато є ранених.

—о—

Спосіб на гусільниці

В Данії і в инших краях запобігають плодженню гусільниць на капусті в такий простий спосіб: Між капустою насаджують тички а на тички порожні шкаралущі з яєць. Кажуть, що тоді мотиль—капустяник вже не зносить яєць на капусту, отже про гусільниці й слиху не буде. Варто спробувати. — При тій нагоді пригадуємо собі старі способи боротьби з гусельницями, а саме: Білюк-метелик не любить запаху конопель. Отже в капусті зрідка або кругом капусти садить коноплі. В капусті застромлюють пляшки, на тички привязують на шнурочки кусники чорного паперу, так щоб він від вітру хитався. Коли побачимо, що білюхи-мотилі вже літають по капусті, тоді варта відганяти їх димом, який розкладати зі сторони вітру. Добрий дим дає купа гною. Час від часу дивитись на нижню сторону листка і нищити яєчка мотиля. Капусту можна також кропити їдкими течами, приміром тютюновим естрактом, під капусту посипати по трошка нафталіни. Головно випускати хоч на деякий час в капусту качок, після того як їх нагодуємо. Великі ородники розводять в капусті жаб-ропух. Для них роблять спеціяльні саджавки. Жаби цілу ніч поїдають білунів-гусільниць.

Величаве свято „Просвіти“ у Львові

Філія «Просвіти» на повіт Львів уладила в неділю 22.6. з нагоди 30-ліття свого істновання величаве Ювілейне Свято. В полудне відбулася перша частина свята в салі Ремісничої Палати, а друга частина почалася в 4. год. пополудні на площі «Сокола». Ця частина складалася з добірної програми, якої точки виконували читальні львівського повіту. В цім величавім святі-концерті під голим небом в тіни дерев брали участь: **орхестри** з Підбірець, Збоїск і Лисинич, і **хори** з Лисинич, Зашкова, Підбірець, Скнилова, Гряди і з Рудна а також з Товщева.

Крім того гарно вправляли гуртки молодіжи з тих сіл при співі пісень. Так орхестри, як і хори та вправляючі були прекрасно вишколені і виконали свої точки знаменито на велику радість численно зібраних глядачів зі Львова. Такі пописи повинні робити літом що та Соколи також на майданах по селах.

—о—

Бандитський напад на українських селян

(Лист з Ліська).

Дня 10. червня було в Завізю, ліського повіту, посольське віче посла Гр. Тершаківця. По вічу відвезли посла два селяни, а саме Юрко Копчак і Михайло Маркуц, до села Терки, а коли вертали в год. 10. в ночі через село Волковня до Завізя, напала шайка бандитів, укрита за плотом і побила їх градом каміння так, що тільки чудом спаслися від смерти. Оба сильно побиті. Рівнож і пара коней так сильно покалічена камінням, що на місці звалилася з ніг. Треба зазначити, що село Волковня має всього 10 проц. поляків, однак і ця горстка під проводом управителя фільварку й ексжандарма старалась розбити посольське віче в Завізю і чинно зневажити посла Тершаківця. Однак це їм не вдалося і віче випало величаво. І видно, що хтось підступно помстився на згаданих патріотах-селянах за те, що вони сміють закладати кооперативи і пропагувати по селах просвітянський рух. Нападені подали команді поліції в Райськім імя одного з бандитів та до цього часу поліція ще навіть не перевела слідства. Побачимо, чи будуть викриті всі спричинники того огидного нападу.

—о—

МІСТО НА ДНІ ЧОРНОГО МОРЯ

Недавно вислідили вчені знатоки старовини, що на дні Чорного моря недалеко побережа і міста Херсону стоять руїни якогось давного великого міста. Це місто має около 3000 літ і певно походить з тих часів, коли Греки мали довкола Чорного моря свої кольонії. В наслідок якогось землетрусу або усунення ґрунту це місто запалося в давнину на дно моря.

Мадяри дістануть короля

Чеські часописи пишуть, що в місяці липні проголосять Мадяри 18-літного Оттона Габсбурґа королем Угорщини. Має це статися за згодою Англії, Німеччини і Італії. (Оттон мабуть оженитися з наймолодшою дочкою італійського короля).

ВАЖНЕ ДЛЯ УКРАЇНЦІВ ВОЛИНІ, ХОЛМЩИНИ І ПІДЛЯША!

Небаром мають відбутися на Волині, Холмщині, Полісю і Підляшу вибори до сільських і міських рад і до повітових соймиків. З цеї нагоди українські національні посли видали до українців тих земель таку відозву:

Українці й Українки Волини, Холмщини, Поліся і Підляша!

Коли хочете:

1) бути господарями в своїй ґміні (волості) і повіті,

2) щоби ґмінні ради і повітові соймики обороняли, інтереси українського населення

3) справедливого розділу податків шарварків і підвод,

4) щоби війти й солтиси не ділали на Вашу шкоду, а служили ґмінам,

5) щоби громадські і повітові гроші ішли не на ворожі Вам, але на корисні для Вас товариства і цілі,

6) щоби позички з самоуправних кас ішли до Ваших рук,

7) щоби ґмінні ради і повітові соймики перестали бути сліпим знаряддям у чужих руках — то мусите взяти у Ваші руки ґмінні ради і повітові соймики, повітові виділи і самоуправні щадничі каси.

Тому вибирайте членами ґмінних зборів, а опісля членами ґмінних рад і повітових соймиків свідомих, характерних і відважних Українців, які були би не панськими попихачами, а борцями за народні права.

Не дайтеся залякати ніякими погрозами і поборюйте виборчі зловживання. Борючися за здобуття самоуправи, Ви користаєте лише зі своїх прав, а за це ніхто не може бути караний.

Скрізь по ґмінах завязуйте ґмінні виборчі комітети які мають допильнувати, щоби всі укр. виборці пішли до голосовання, щоби не допустити до виборчих зловживань, мають приготовити лісти членів ґмінних рад і повітових соймиків.

Правна порада Української Народньої Канцелярії, Львів, вул. Коправні поради в справі громадської і повітової самоуправи.

стюшка ч. 3. II. п. уділює всякі

Українці й Українки!

Йдіть до громадських і повітових виборів масово, згідно і солідарно одним національним фронтом, а український нарід здобуде громадську і повітову самоуправу.

Українські Жінки!

Не забувайте, що Ви маєте в самоуправі рівні права з чоловіками і тому мусите взяти масову участь у виборах та причинитися до нашої перемоги.

Хто щадить, не бідить.

Длячого наші ремісники, господарі, зарібники, і всі бідні люде, котрі жиють з дня на день, нарікають на біду? Для чого жалуються, що мимо тяжкої праці, не можуть ані доробитись ані до нічого прийти? Скілько разів почуємо: «Е, то вже така наша доля, щобисьмо в нужді провели свій вік, треба бодай у неділю, або у ярмарок забавитись троха!»

А не знають, що прецінь Бог більше має, як роздав, а нікого не сотворив на нужду і біду, але одному дав пять талантів, другому два а третому оден, щоби кождий трудився після своєї сили.

Нема жадного села, нема жадного міста, в котрім не міґби найти такого чоловіка, що він був наймитом а тепер господарем. Ото власне через ощадність чоловік може доробитися. Перший ліпший скаже: «Та як мож!» А я скажу, що працею і ощадностию всего доконати можна, лише щоби мав сильну волю, а то: не марнувати заробленого гроша.

Але щож робиться! Заробляв цілий тиждень у поті чола на той гріш і дістав, але не вміє утримати. Думає: Я працював цілий тиждень, то хочу у неділю випочати і розвеселитись.»

То правда, що треба випочати, бо так Бог приказав, треба випочати що до тіла, розяснити ум наукою, перечитати добру ґазету, бо без неї чоловік нічо не варта. А ти, чоловіче, що робиш: Отримав той запрацьований гріш і ще його добре не загрів у твоїй долони, а вже пішов у жидівську кишеню. І по що ти трудився цілий тиждень, щоби у одній годині пропустити!

Радбись до чогось дійти, але не мож, бо кождий зароблений гріш кидаєш у болото. Скаже не один: «Я не пю, а як дурниця трафиться, то випю, а як є весілля, або хрестини, то мушу дати, бо якеж то би було весіля без горівки!»

Чоловіче любий, застановися троха а сам признаєш, що міг би, якби хотів, узбирати на будучі літа. Нарікаємо, що біда, що тяжко жити, а ти, чоловіче, береш кільо вівса і везеш у місто і даєш за літер горівки! Або бере, ріже дуба, що ріс 50 до 60 літ, що твій тато, або дід кохав, і везе у місто, дає пів дармо, аби купити горівки, бо буде празник, то треба...

Робить весілє, має одну корову і продає, бо треба на горівку. Оден чоловік робив весіля і на самий напій видав 200 зол., а по весілю продав телицю і віддав пожичені гроші, а донька то і нині не має корови. Отже люде, закладаймо каси ощадности, і ті гроші що маєш пропити, дай до каси, а будь певний, що інакше заживеш. Скажеш може, мій тато так жив і я так можу жити. О, нещасливий ти, що так кажеш, а за свої діти не згадуєш що їх маєш.

Кождий гріш, оглянь його з обох боків, заки його видаш марно, і все май на мисли, що ліпше зробиш, як купиш яку добру книжку або заплатиш за ґазету, ніж пів літер горівки.

Жалуєш не раз книжку дитині купити або яку одежину, а пропити хочби і 80 зол. за оден раз, то не жалуєш. Або прийти і записатися до читальні і той бідний золотий то «нема відки», тай: «я не маю часу ходити до Читальні», а до коршми то і у Великодну Пятницю піде тай сидить, а там знаємо, що доброго чоловік почує і научиться.

Отже, люди, возьмім примір від других народів, як вони поступають, а чогож ми маємо бути по заді? Щиро взиваю вас, берімся щадити, і гріш до гроша складати до каси а з дрібного гроша можна зложити сотки тай піднести добробут своїх дітий. Тим чином увесь нарід збогатіє, а богатий нарід до добра скоро дійде.

Д. Дужак з Якубова, голова читальні і член Укр. Протиалькогольного Тов. «Відродження».

Хто я є?

Цікавому я радо представлюся.

Я є одним з найбільших злочинців. Я нищу сильних і приводжу до руїни слабих. Розумні під моєю стають божевільними а добрі з природи — дикунами.

Я щасливими і здоровими людьми наповняю приюти, шпиталі, тюрми.

Я руйную домашнє щастя, дітям забираю хліб, а жінці — чоловіка. Я знищив вже мілійони людей, і знищу ще мілійони. Я сам одинокий повбивав стільки мілійонів, скільки не позбавили всі війни на всіх полях великих битв по усьому світі.

Алькоголь.

(З «Відродження» ч. 4—6).

Читання з історії України (ч. 73).

Приготовання до великої розправи над Пилявкою.

(Вересень 1648).

В серпні 1648 року станув гетьман Хмельницький з 150 тисячами козаків під Константиновом і туди посунули до нього хмари усякого народу: селяни, козаки, повстанці, все гуртувалося до дальшої війни. Тимчасом син Хмельницького, Тиміш, молодий, але відважний і розумний, поїхав до татар, намовляти їх, щоби й на далі помагали козакам у війні з Польщею. Він обіцював їм, що здобудуть собі велику добичу, бо битви під Корсунем і Жовтими Водами це ще нічо в порівнанню з тим, що буде.

А Хмельницький далі додавав своїм відваги: «Що нам може зробити посварена шляхта! Їм Бог розум відібрав, кождий хоче бути старшим, у їх війську нема ладу». Отамани Кривоніс і Головацький кепкували собі, що половина польського війська, то баби. Мали на думці тих паничів, що до воєнного життя не були привичні.

Ярема Вишневецький і сам так думав про польське військо та був такий лютий, що вбив свого жовніра, який йому доніс, що Хмельницький зібрав сотки тисяч козаків і ще жде на татарського хана. Ярема післав до Заславського, щоби той злучився з ним і щоби спільно виступили проти Хмельницького і навіть згодився бути під командою Заславського. Під Константиновом злучилися польські війська, було всіх таки около 100 тисяч: гусарів і піхоти. Але це все були пани, що везли за собою величезний табор з усіма панськими роскошами, а це дуже перешкаджало їм у поході. Козаки знали це і говорили: «Пани гадають, що вони ідуть на торг або на весілля». Та поляки були дуже горді. Вони казали: «Чого нам боятися того хлопства! Ми тільки покажемося, а вони повтікають!» Мудрійші були прості вояки, які говорили: «Ті наші пани маґнати погублять нас гірше від козаків».

Хмельницький відтягнув військо від Константинова і став у пилявським замку, бо цю позицію уважав за кращу до битви. Він несподівано вислав до польського полководця (Заславського) лист, в якім написав, що він дуже радо погодивсяби, просить почати переговори. Цим листом Хмельницький дуже перехитрив поляків. Між ними знову почалася сварня, одні казали, що треба миритися, а другі, що треба зараз наступати, бо цей лист, то тільки підступ Богдана, щоби проволікти справу і щоби тимчасом наспіли татари. Пани зібралися на нараду і саме тоді надіхав до табору воєвода Кисіль з комісарами, що їхали до Хмельницького на переговори. Кисіль радив полякам, щоби пробували помиритися з козаками, та щоби малися на поготові і до битви. Та Ярема Вишневецький казав, що з того нічого не буде, тут мусить або одна або друга сторона згинути, бо ворожнеча за велика і Хмельницькому не можна вірити.

Та перемогла думка Заславського, що хотів миритися і він два тижні то отримував то відписував Хмельницькому про угоду. А тимчасом коло Хмельницького збиралося щораз більше війська і богато українців, що служили в польськім війську (в гусарах і драгунах), перебігали до козаків. Нарешті донесли Заславському, що до Хмельницького йдуть уже татари. Він ще довго тому не вірив, а вкінці під натиском Вишневецького дав згоду, готовитись до битви з Хмельницьким.

Головні сили козаків стояли табором під Пилявцями (над річкою Пилявкою), у ліску, серед мокляків. Все військо було охоче до битви. Священики правили молебні і говорили патріотичні проповіді. А Хмель проїжджав по таборі й говорив короткі промови та все нагадував, що воюють за народ і віру рідну. Аж ось вартові донесли, що з польського табору виїжджають під козацькі окопи драґуни і визивають козаків на «герці». Тоді був на війні такий звичай, що перед битвою завжди відбувалися герці, то значить, що між двома ворожими таборами стрічалися поодинокі відважні їздці й билися, аж доки один другого не вбив. Другі їм не перешкоджували, тільки додавали відваги свойому та кпили з противника. Таким чином в обох таборах розпалювалася ненависть і завзяття до загальної битви.

Рівночасно донесли, що польський табор посунувся ближче над річку Пилявку. Тоді Хмельницький вислав Кривоноса з полком до Константинова, щоби там заступив полякам дорогу, якби хотіли відступати. І це стало потім головною причиною польської невдачі.

Обі сторони розділяла річка Пилявка, з багнистими берегами, по важко було рушатися, бо вже надходили осінні дощі. Обі сторони лучила тільки гребля, по якій можна було перейти річку. Щоби поляки не мали доступу до греблі, Хмельницький заздалегідь післав за греблю полк козаків, які викопали там рови, напустили води, а самі засіли в окопах.

20. вересня почалася ця велика битва під Пилявцями. Про неї докладно скажемо другим разом.

(Дальше буде)

Політичний процес у Львові

Одна кара смерти

Внесення оборонців.

По внесеннях оборонців переслухав Трибунал ще трьох свідків, які доказували, що обвинувачений Попадюк в день замахів на «Всходнє Тарґі» не міг бути у Львові, але був у Коломиї, отже участи в киданню бомб не міг брати.

Др. Л. Ганкевич поставив внесення, покликати на свідка Альбрехта Урбанського з Праги, який посвідчить, що валізку з бомбами на «Тарґі» ніс **не той Роман Біда, якого судять, але Платон Полотнюк,** який тепер є в Данціґу. Полотнюк заніс бомби й зараз втік до Данціґу, а арештований Біда (в порозумінню з Полотнюком) взяв спершу вину на себе, щоби Полотнюк мав час утікти, надіючись, що суд не засудить невинного.

Др. Старосольський поставив внесок, щоби вину державної зради (з § 58) навіть не ставити як питання суддям присяглим, бож підсудні не могли відірвати Сх. Галичини від Польщі. Вони можуть щонайвище відповідати за заколочення публичного спокою (§ 65). За Австрії судили і польських патріотів за подібні вчинки але не ставили їм параґрафу 58, лише 65 (забурення публ. спокою). Так само каже, що члени УВО можуть відповідати лише за вступлення до УВО, але не за все инше, що де робили з наказу своєї команди. Прокуратор спротивився цим внескам оборонців і трибунал їх відкинув та затвердив 47 питань вини, які мають бути предложені суддям до затвердження або заперечення.

Промова прокуратора

Прокуратор Ліпш старався доказати, що цей процес має підставу політичну а обвинувачені допустилися державної зради, бо хотіли відірвати Сх. Галичину від Польщі, а хотіли зробити це через повстання. Тому треба їх покарати, хоча цего не зробили, лише задумали, бо якби зробили, то тоді вони булиби тут судіями і малиби владу, а підсудними булиби «ми» (цебто прокуратор і судді). УВО хоче приготовити український нарід до революції, бо війна 1918 і 1919 р. не вдалася. Далі прокуратор говорить про вину поодиноких обвинувачених і каже, що їх не била поліція, а хотяй і била то це не має значіння для процесу. Прокуратор каже, що якби 1 кґ. екразиту який був у валізці, вибух на «Тарґах», то це булоби одно з найбільших нещасть Польщі, та щастя, що члени УВО ще не вміють добре обходитися з бомбами і що як Біда ніс бомбу, то льонт викрутився і вибух був лише частинний. Прокуратор пригадує суддям, що в осені будуть судити за подібні злочини другу громаду обвинувачених: Саляка і його товаришів, які мали підложити такі бомби, що пів Львова вилетілоби у воздух. Завзиває суддів видати строгий присуд на обвинувачених, щоби відстрашити других.

Цей каже, що члени УВО «зілиби Поляків, але і він зївби Українців, якби міг...

По промові прокуратора говорив польський адвокат Др. Перацкі (ендек), що заступає ранену Штрайтівну. Він каже, що то все роблять Німці, які на його думку помагають українській Військ. Орґанізації боротися проти Польщі, бо і самі мають порахунки з Польщею. Далі Перацкі — по тих фантазіях — каже, що деякі підсудні трималися дуже добре і ті йому подобаються, але другі засипали своїх товаришів, навіть товаришок. Перацкому більше подобається Мирослав Січинський, якого він уважає за правдивого героя (Перацкі був тоді прокуратором). В кінці Перацкі взиває суддів, аби строго покарали членів УВО, бо вони змагають до неспокою і війни, а Польща хоче мира.

Промови оборонців.

По промові адвоката Перацкого що говорив про підсудних з заїлою ненавистю і радби всіх їх побачити на шибениці, виголосили свої промови оборонці підсудних, адвокати: Др. Старосольський, Др. Шухевич, Др. Ганкевич і Др. Шевчук.

Др. Старосольський сказав, що Перацкі говорив про політику а не про справедливість. Судді повинні звертати увагу лише на справедливість, а не на політику. При тім треба памятати, що члени УВО, це не «банда» — як їх назвав Перацкі і не прості злочинці — польський нарід також колись робив подібно і тому й польські судді повинні зрозуміти причини їхніх поступків. Члени УВО з розпуки і з святих почувань взялися до боротьби за другу весну свого народу. Далі ще раз повторює, що тут повинннося судити лише за нарушення публ. спокою, а не за державну зраду, — та твердить, що поліції, яка хотіла підсудних зогидити, вірити не можна.

Др. Ст. Шухевич доказує, що зізнання битих і катованих вязнів не повинні служити доказом їх вини та каже, що цей процес опирається лише на здогадах і підозріннях. Так само не можна опиратися на зізнаннях поліційних аґентів (конфідентів), бо що таке конфідент, то всі знаємо, а польський письменник Жеромскі пише: «Конфідент то плід підлости людського духа». Оборонець виказує, що поліція була арештована і що зізнання на поліції зроблені примусово і штучно. В своїх зізнаннях аґенти поліції посунулися аж до того, що один аґент сказав, що в цілім будинку поліції нема ані одної мидниці! Очевидно, що ця є неодна на поліції — а аґент заперечив цему під присягою! З того видно, яку правду зізнавали аґенти, хоча й під присягою. Далі оборонець збиває мнимі докази вини поодиноких підсудних і просить суддів, щоби видали не строгий, але батьківський присуд на тих дітий, яких батьки і матері сидять тут у судовій салі.

Др. Шевчук вказує, що вина Попадюка не доказана і що взагалі зізнання вимушені побоями на поліції, в що певно вірять і самі судді присяглі. Не треба вірити і поліційним аґентам, бо хоч вони і присягають, але говорять не то, що правда, але те, що є в інтересі поліції. Так писали вже давно учені правники анґлійські тай польські.

Др. Лев Ганкевич згадує, що колись і поляків судили московські і австрійські суди та коли раз в такім процесі більшість суддів були українці, то всіх поляків звільнили тай ще запросили їх на вечеру. Колись, як поляки ще були під ярмом Росії і Австрії, домагалися скасовання кари смерти, а нині вже забули про це і засуджують других на смерть. Чи смерть була для вас зла, а для нас нині є добра? питає оборонець. Далі др. Ганкевич збиває мнимі докази вини підсудних і каже, що **готов присягнути, що поліція била обвинувачених,** отже не можна судити людий на підставі зізнань, вимушених побоями. Каже, щоби не звертали уваги на люту промову адвоката Перацкого, бо він прочитав промову, яку йому написав хтось другий, тому й не варто на неї відповідати. Згадує, що «Слово Польске» взивало недавно, аби поляки били українських адвокатів, які боронять цих молодих людий, що бажали добра народови і робили так, як учать робити і польські письменники: Міцкевич, Словацкі і другі. Др. Ганкевич закінчив свою промову так: «Ми, українці, у вільній польській республиці не маємо права навіть по українськи адресувати листа, по українськи переписуватись з владою, а ви не можете зрозуміти, чому повстала УВО? Ви любите Варшаву, ми, всі українці любимо Київ і Львів та не криємось із тим, що прагнемо обєднаної, вільної Української Держави, але в такім разі судіть мене також, судіть Шухевича, Шевчука, судіть 40 міліонову українську націю, яка жде на присуд УВО і сьогодні прислухується процесові!».

Нарада і голосовання суддів присяглих.

В пятницю предсідник трибуналу щераз коротко представив усе, що виказала розправа і судді присяглі удалися на нараду. **Пять годин тривала їх нарада,** а на салі нетерпеливо ждали вироку підсудні та їх батьки, матері і рідня. Підчас наради **один суддя Пірожинські так схвилювався, що дістав вибух крови** і його відвезли до шпиталю, а на його місце візвали суддю Губера (німця).

По пяти годинах — о 3-ій попол. — прочитали

Вердикт лави присяглих.

Судді **потвердили 7 голосами** (проти 5) **вину обвинуваченого Романа Біди** в безпосередній участи в головній зраді (§ 58).

Иншим обвинуваченим заперечили безпосередну участь в тім злочині, а признали винними в дальшій участи і в инших менших злочинах сімох підсудних: Крушельницького, Наорлевича, Терещука, Качмарського, Вацика, Махницького і Кирилюка. Инших 9 обвинувачених, а саме: Попадюка, Шушкевичівну, Колодзінського, Гошовського, Лемішку, Огородника, Онишкевича, Кульчицького і Клішівну більшістю голосів **не признали винними в жаднім злочині.**

На підставі цего вердикту проголошено в суботу о год. 9. рано такий

ПРИСУД.

Романа Біду засуджено на кару смерти через повішення.

Обвинувачених: **Терещука, Вацика, Наорлевича і Махницького засуджено на 4 роки тяжкої вязниці,** з твердим ложем і темницею по одній добі що кварталу.

Обв. Крушельницького і Кирилюка засуджено на 3 роки тяжкої вязниці, а обв. **Качмарського на 2 роки тяжкої вязниці** з твердим ложем і темницею по одній добі на квартал.

9 **обвинувачених,** а саме: Попадюка, Шушкевичівну, Колодзінського, Гошовського, Лемішку, Огородника, Кульчицького і Клішівну звільнено від вини і кари. Вони **вийшли на волю.**

Др. Старосольський зголосив касацію від присуду на обв. Біду. —

Роман Біда, якому прочитали присуд смерти, стояв спокійно, тільки піт виступив йому на чоло. Потім гордовито глянув на суддів і почав говорити з своїми товаришами, мовби нічого не сталося. Це викликало на всіх велике враження.

—о—

Як „Луг“ вшанував 30-літню річницю „Січи“

В суботу 14. червня відбувся у Львові концерт (академія). З програми академії поліція счеркнула вступне слово Волод. Федорчака і реферат Др. Кирила Трильовського. так, що з програми лишилися тільки точки руханкові, деклямації і хорові.

В неділю 15. червня відбулося на площі «Сокола» велике Лугове Свято. Від год 8. рано почали сходитися Луги з повітів: Львів, Бібрка, Жовква, Перемишляни, Сокаль, Сколе, Рава руська і Товмач.

Разом на Свято прибуло Луговиків, Луговичок і малих Луговиків і Луговичок 1268. До вправ Луговиків ставало 695, Луговичок 336, малих Луговиків і Луговичок 82. При масових вправах Луговиків і Луговичок стало до вправ 1031. Це було найбільше Свято Лугове і загалом Свято на площі Сокола-Батька по війні. Нагороди дістали слідуючі Луги: Луг I Львів і Луг II Львів. Першу нагороду дістали Поршна і Підберізці. Другу нагороду Ременів і Підсоснів, третю нагороду Звенигород і Миколаїв, четверту нагороду Селиска і Синевідсько нижне. Похвальні грамоти мають дістати: Карачинів, Яструбичі, Глуховичі, Лісневичі, Милошовичі.

На святі виведено всі точки, які були в програмі. Свято скінчилося о год. 8. вечером.

Це величаве Лугове свято, яке свідчить про прегарну поставу Лугів, дуже підбадьорило всіх вправляючих і глядачів до дальшої праці.

—о—

ЩО В СВІТІ ЧУВАТИ?

З усіх усюдів доносять про небувалу спеку. Навіть **на Сибірі спека** доходить до небувалої висоти. Ріжні околиці навіщують бурі з громами, але на загал в цілім світі панує засуха. Наслідком посухи є численні великі **пожежі,** від яких терплять головно села, де все легко горить, де нема чим гасити і де позваляють дітям бавитися без опіки.

На політичні новини також досить «сухо», але новини є.

З України за Збручем

є певна відомість, що **московська влада заборонила будувати нові церкви** на Україні. Недавно хотіли люди в кількох містах і селах будувати нові церкви, але большовики заборонили. Таким чином хотять довести до того, аби з часом — як істнуючі церкви постаріються — не було жадних церков. Цей безбожницький плян московської влади на Україні викликав велике обурення всего українського населення.

В Москві

почалися наради 16. Конгресу (Зїзду) комуністичної партії.

З німецької Надренії

забралися всі французи, таким чином Німеччина з днем 30. червня стала знову зовсім вільною, ніким не контрольованою державою. Це споввяє страхом усіх, хто боїться Німеччини. Недавно виписала одна французька ґазета, що в Німеччині всі залюбки їздять мотоциклями. Таких мотоциклів є 400 тисяч, а до кождого дається ще причепити візок (причіпка) так що на однім мотоциклі може легко поміститися два люда. Ґазета пише, що на випадок війни німці мобілізують всі мотоциклі саджають на кождий по двох вояків і вже є 800-соттисячна армія, яку блискавично можуть пересувати з місця на місце. Так само кожде приватне авто і кождий літак на випадок війни стане на услуги війська, а то богато значить!

Англійці

перелетіли на літаку "Хрест Полудня" атлянтійський океан з Англії до Америки. Іх привитали в Ню-йорку з небувалим захопленням. В літаку летіли три особи. Летун Сміт оповідає, що ця дорога зі Сходу на Захід є дуже важка і мабудь ніколи не будуть туди літати літаки правильно. (Треба знати, що це щойно другий щасливий лет з Европи до Америки. Перший раз перелетіли Океан до Америки в 1928 р. німці з ірляндцем на німецькім літаку. Всі инші, що туди вибиралися, попадали в море. Між иншими невдачним летом був і польський лет в 1929 р. Раз польський літак упав у море і летунів виратували німці, а минулого року мусів польський літак осісти на острові серед океану, при чім один летун згинув).

В Індіях

кипить дальше боротьба за волю. Недавно була велика демонстрація індусів у Бомбаю. Ішло 10 тисяч людей, а на переді йшли жінки і дівчата з дітьми, щоби поліція не сміла нападати (бо там поліція трохи культурнійша, як в инших краях). Індуські купці і плянтатори почали вибирати з англійських банків свої капітали і вкладають гроші до своїх індуських банків. Таким чином хотять збогатити своїх, а відібрати зарібки від чужих.

В Будапешті

була перед польським посольством демонстрація комуністів. Демонстранти вносили ворожі оклики проти Польщі. Подібна демонстрація була в Байтен, німецькім місті над польською границею.

В Еспанії

заноситься на те, що короля скинуть, а буде република, але мабудь таки сам король буде президентом тої републики.

В Болівії

(в Америці) повстанці побіджають урядові війська. (В попереднім числі друкарська похибка зробила з цеї Болівії «Болгарію»).

В Польщі

зайшли такі новини:

В неділю 29. червня був у Кракові конгрес всіх тих польських партій (крім вшехполяків і комуністів), які є проти теперішного уряду санації. На зїзді промовляли провідники тих опозиційних партій а найостріше говорив посол Тугут. Він нарікав дуже на Пілсудского й сказав, що Пілсудскі має для Польщі лише слину, якою її обкидає. Конгрес ухвалив острі постанови (резолюції) проти уряду, Пілсудского і президента Польщі. Ці резолюції були би сконфісковані, тому жадна газета їх не містить. По нарадах рушили учасники зїзду походом через місто, около 30 тисяч люда. Похід відбувся спокійно, бо поліція не показувалася на вулицю. Чи цей конгрес спричинить які зміни в Польщі, не знати.

532 запомоги по 120 золотих.

на суму 63·840 золотих

Кому признаємо дальші запомоги від 514-ої до 532-ої?

514. Василь Клим, Шили п. Новесело пов. Збараж, бугай впав 29. травня 1930.

515. Володимир Козуб, Гаї Великі п. і пов. Тернопіль, корова впала 2. червня 1930.

516. Степан Красовський, Дермань п. в місци пов. Здолбунів, корова впала 2. червня 1930.

517. Василь Фецик, Щербанівка п. Воля Міхова пов. Ліско, корова впала 5. червня 1930.

518. Іван Завадівський, Теляче п. і пов. Підгайці, корова впала 5. червня 1930.

519. Андрій Лучаківський, Загіре п. Кігиничі пов. Рогатин, корова впала 6. червня 1930.

520. Василь Баґан, Сокирчиці п. Дубляни к. Самбора пов. Самбір, корова впала 20. червня 1930.

512. Сливинський Прокіп, Камінне п. Тисьменичани пов. Надвірна, корова впала 18. червня 1930.

522. Павло Васильків, Домаморич п. Кізлів пов. Тернопіль, корова впала 17. червня 1930.

523. Никола Босович, Тязів п. і пов. Станиславів, корова впала 20. червня 1930.

524. Іван Саламаха, Вільки Мазовецькі п. і пов. Рава руська, корова впала 22. червня 1930.

525. Адольф Калуський, Жуків п. і пов. Бережани, корова впала 21. червня 1930.

526. Михайло Андрусів, Ріпчиці п. Мединичі пов. Дрогобич, корова впала 22. червня 1930.

527. Іван Шаблій, Чернихів п. Глубічок Великий п. Тернопіль, корова впала 23. червня 1930.

528. Василь Макущак, Ключів Великий п. і пов. Коломия, корова впала 23. червня 1930.

529. Михайло Полицький, Берлоги п. Рожнітів пов. Калуш, корова впала 24. червня 1930.

530. Кирило Меленчук, муж довіря, Корчин р уст. п. Синевідсько Вижне пов. Сколе, корова впала 24. червня 1930.

531. Павло Фурґала, Полтва п Глиняни пов. Перемишляни, корова впала 26. червня 1930.

532. Михайло Світий, учитель, Надітичі п. Пісочна пов. Жидачів, корова впала 21. червня 1930.

УВАГА! Запомоги (по стягненню цілорічної передплати) вишлемо на руки мужів довіря найдалі до 14 днів від дати оголошення (6. липня), — оскільки до того часу не дійде до нашого відома яка важна причина, що моглаби спонукати нас поновно доходити правдивости випадку або відкликати котру з тих признаних запомог.

Кому не можемо признати запомоги?

1) Іван Бучко с. Скурче п. Чаруків пов. Луцьк. Передплату мав заплачену по кінець м. травня. Але аж дня 24. червня 1930. відновив передплату і прислав 2 зол. а корова впала дня 22. червня, значить вислав передплату в два дні по нещасному випадку, а повинен був відновити точно 1. червня.

2) Теодор Майкович, с. Команча п. в місци, корова впала дня 24. червня 1930., але крім упавшої має ще чотири корови, в дні нещасного випадку мав він пять корів. Як проголошуємо, після наших правил допомоги виплачуємо таким пошкодованим, які мають не більше, як чотири штуки худоби.

ПОДЯКИ.

Дальші подяки за отримані запомоги отримали ми від оцих запоможених передплатників: Олекса Дяків Корчин пов. Сколе, Андрух Романишин Литвинів пов. Підгайці, Петро Стриєк с. Данила Козаччина пов. Чортків, Петро Юник, Гірне пов. Стрий, Дмитро Грабович Брусно нове пов. Любачів.

—о—

Свято „Сільського Господаря" в Луцьку

22. червня улаштувала філія «С. «Господаря» Свято «С. Господаря». Свято почалося молебнем і патріотичною проповідию протопр. П. Пащевського, — а потім відбувся в міському театрі концерт. Промовляли голова філії Вол. Островський, ред. З. Пеленський, а потім були деклямації, танки і співи та реферат В. Островського про сільсько-господарську орґанізацію. Свято закінчено живим образом (апотеоза рільництва) при співі «Боже Великий» та при грі селянської орхестри. «Ще не вмерла Україна». На святі було богато смідомого селянства Волині. Слава братам Волинякам, що беруться до праці.

—о—

Саранча під Віднем

Під Віднем коло Вінерnайштадт закрила поля саранча. Рої саранчі довгі на 100 м., широкі на 5 м., а грубі на 15 цм. Коли саранча сіла на торі залізниці, поїзд не міг переїхати і завернув. Проти саранчі вирушило військо і огнева сторожа і троха її знищили. Думають, що саранча ізза спеки перелетіла з Румунії, а може аж з Египту.

До складу і прикладу.

Кришка хліба.

Іду вчора Фирлейовом, селом поспішаю, бо спішуся в Бережани, шмат дороги маю.

Переходжу попри школу, — а то що за сила? Висипалася дітвора, всю дорогу вкрила.

Такі раді та веселі, галас добрий зняли, я питаю — що сталось, — свідоцтва дістали!

Дехто має й надгороду, той перник, той книжку, а один в руці тримає тільки хліба кришку.

Йде сумний і не сміється... — «Що тобі, хлопчино!» — А він каже: — «Сумно, пане, що мало не згину».

«Усі діти щось дістали — тай я добре вчився, та лиш дістав кришку хліба...» Тай аж прослезився.

— «А чомуж тебе, дитино, так обдарували?» — «каже вчитель, що то тато се дати казали...»

От які то мудрі люди у тім Фирлейові! — я собі отак подумав — Най будуть здорові!

Тай розраджую хлопчину. — «Не журися, хлопче! Кришка хліба — річ велика! Ніхто не подопче!...

«Тим хотів твій добрий тато тебе поучити, що за пильність колись будеш мати з чого жити.

«Як лиш будеш добре вчитись, не зазнаєш муки, кусень хліба все зароблять твої пильні руки.

«А той хліб то добробуту людського підстава, хто на хліб собі заробить, тому честь і слава!

«Йди до дому і подякуй татови, серденько, бо у тебе мудрий тато, вчить тебе гарненько.

«Він вже знає, на що каже дати хліба кришку, такий тато певно й купить тобі гарну книжку».

Бачу хлопець веселіщий, видно розуміє, вклонивсь мені й біг до дому, втіху в серцю гріє.

А мені так любо стало і так чогось мило, мовби сонце й в моє серце краще засвітило.

Дай, Господи, школяреви ще добра діждати, того йому щиро жичить

Іван Сорокатий

Хто мечем воює—той часом (вибачте) і без штанів тікає

Така чудасія скоїлася оноді в польському селі Ґоржкуф коло Люблина, на вічу польської селянської партії «Стронніцтво Хлопске». На це віче, де була зібрана 5-тисячна товпа селян, прийшли боївки «стшельців» і намагалися віче розбити, кидали на промовців камінням і гнилими яйцями та робили замішання. Ця напасть так розлютила вічевиків-селян, що вони усі, з чим хто мав, кинулися на напасників, кількох з них побили до безтями, а з кільканадцятьох постягали штани і так півголих на посміховище і ганьбу гнали палицями, орчиками й батогами на просторі кількох кільометрів. Поліція хоч численно зібрана, була безрадна. Цю вістку приносить польська соціялістична ґазета «Роботнік».

—о—

УКРАЇНСЬКІЙ ДИТИНІ

Львів, дня 6. липня 1930. ч. 9

Діти йдуть вклонитися героям.

Як по всіх свідомих селах і містах так і у Львові в Зелені Свята всі українці спішили в поході на могили українських стрільців. Похід був величавий, бо йшли в нім десятки тисяч народу. Йшли також українські діти—школярі і несли вінці і цвіти. На цім образку бачимо, як ідуть дівчатка з своїми учительками. Дальше видно процесію львівських церков.

Моя стріча з вуйком

Я дуже щасливий.

Учора був я з батьком у місті і бачився з вуйком Петром.

Я пішов з батьком до Повітового Союзу Кооператив, бо батько брав товарі для нашої кооперативи.

А, пан Мізинчик! — привитався з моїм батьком голова Союзу. А се ваш синок?

— Так, се мій Івась — сказав батько, показуючи на мене.

— Що? Івась Мізинчик? озвався якийсь добродій, що був тоді в Союзі. — Як маєшся, Івасю! — сказав він до мене і подав мені руки. — Я є вуйко Петро, що пишу вірші до українських діточок. Але й ти пишеш гарно в часописі.

Я дуже засоромився, що вуйко так похвалив мене перед усіми, а він питає далі:

— А яке свідоцтво дістав ти, Івасю—?

Я вийняв свідоцтво з кишені й подав вуйкови.

— Е, та тут усе «добре» і «дуже добре»! — закликав вуйко. — А що ти дістав за нагороду пильности?

— Дістав дві гарні книжки і пару кріликів на годовання — сказав мій батько. — Тепер відчас ферій, помагає дещо мамі в хаті і мені в полі а в свята й вечорами читає нам книжки і ґазети. Але не перехвалюймо його, бо уже гордий.

— Гарно, гарно, Івасю! — сказав вуйко і погладив мене по голові, а я став червоний, мов бурак. — Вчися і думай, нам треба розумних і пильних діточок, се наша надія всего народу.

Потім вуйко попрощався з нами і побажав мені щасливих вакацій. Я не знав, що зі мною діється. аж як прийшов до дому, успокоївся трохи й пишу до Вас, товариші, та ділюся своєю радістю. Поздоровляю Вас усіх щиро.

Івась Мізинчик.

ЧИ ЗНАЄТЕ?

Чи знаєте, діти — квіти,
Що це слово Україна?
Край широкий і цвитучий —
Лиш за мало має віна.
Не то поля, не то збіжа,
Не то ліса, не то гаю,
Не то рожі, не то цвіту,
Лиш н а у к и має мало...
Тож гарненько всі читайте,
Українські діти — квіти,
Тай учіться Україну
Нашу дорогу любити!
Вчіться діти рідну землю,
Рідні ниви ті кохати,
Щоб колись, як доростете,
Кращу долю Їй придбати.

Дмитро Гавриш

Лист вуйка Петра

Вже скінчилася наука,
Школярська робота,
Може бавитись теперки,
В кого є охота.
Хто дістав свідоцтво добре,
Той веселий, радий,
А хто ні, той все сумує,
В школярській громаді.
Але українські діти
Все пильно учились
І похвального свідоцтва
Певно дослужились.
А теперки відпочинуть,
Наберуться сили,
Щоби нарік у науці
Дальше поступили.
Жичу вам, вкраїнські діти,
Радости і втіхи,
Най лунають по Вкраїні
Ваші жарти й сміхи.
Най лунають по всім світі,
Нехай ворі́г знає,
Що Вкраїна ще здорова,
Гарні діти має.
Як вони попідростають,
Підіймуть Калину,
Розвеселять свою Неньку,
Рідну Україну.

Вуйко Петро.

—о—

Малий чи великий?

(Сміховинка).

— Тату, я косити хочу,
Я косар уже не злий!
— «Ні, Петрусю, кинь ту косу,
Ти до того ще **малий...»**
— Тату, я на руки хочу,
Я втомився так, що страх!
— «Ти на руки **завеликий**,
Маєш силу вже в ногах...»
— Тату, я би десь поїхав —
Хочу сісти на коня!
— «Ні ще, сину, не поїдеш,
За **малий** ти на їздця!..»
— Тату, я в колиску хочу,
Так, як наш малий Антось!
— «Ні, в колиску ти **великий**
Ще сміявсяб з тебе хтось!..»
— Ну, й скажіть же, добрі люди,
Чи не клопіт то мені?
Ні маленький, ні великий...
Сім літ буде на весні!..

(Ю. Ш.)

Домашна задача

Нехай собі кождий малий читач доповнить такі речення відповідними словами:

1) *Очима бачу*, що ясне,
а що . . . ., що біле,
а що . . . ., що велике,
а що . . . ., що грубе,
а що . . . ., що товсте,
а що . . . .
2) *Носом нюхаю*, що пахуче,
а що . . . ., що свіже,
а що . . . .,
3) *Язиком смакую*, що смачне,
а що . . . ., що солодке,
а що . . . .
4) *Дотиком чую*, що гладке,
а що . . . ., що тепле,
а що . . . ., що сухе,
а що . . . ., що тверде,
а що . . . .

—о—

Позір Косівщина!

Секретаріят партії Укр. Нац. Демокр. Обєднання повідомляє всіх членів партії косівського повіту, що на день 6. липня на 3-ту годину пополудни в салі «Рідної Школи» в Косові скликано **Надзвичайний Повітовий Народний Зїзд,** в якому мають право взяти участь всі члени партії Косівщини. Осібних повідомлень всім членам не розсилається. На порядку нарад вибір Повітового Народнього Комітету.

—о—

НОВИНКИ

Календар на тиждень.

ЛИПЕНЬ 6—12.

6. Неділя 4 по С. Агрипіни мч.
7. Понеділок Різдво Св. Івана Хрест.
8. Второк Февронії мч.
9. Середа Давида.
10. Четвер Самсона.
11. Пятниця Кира і Івана.
12. Субота Ап. Петра і Павла.

—о—

Увага: Свята в цьому тижні спільні українцям греко-католикам і православним.

—о—

Зміни місяця:

Повня дня 11 о год. 8 і пів вечером.
Нів дня 25 о год. 3 рано.

—о—

Столітний календар віщує на цей тиждень змінливу погоду.

—о—

Як нарід приповідає:

— Порожний колос гордо сторчить, а повний схилився і мовчить.

— Як цвите біб — тяжко за хліб, а як цвите мак, то вже не так.

— Хто до 30 літ не жонат, а до 40 не богат, — той дурному брат.

—о—

Історичний спогад в цьому тижні. 10-го липня 1709 р. в пятеро сильніша московська армія побила під Полтавою українсько-шведську армію під проводом гетьмана України Мазепи, короля Швеції Карла XII, та кошового Запорозької Січи Гордієнка. Цей нещасливий бій припечатав на цілих 208 літ (до 1917 р.) долю України, що попала під жорстоке ярмо московських царів і панів.

— **Посмертна згадка.** Осип Петрик, службовик кооперативи «Гаразд» в Козівці пов. Тернопіль, передплатник «Нар. Справи», помер дня 23. 5. 1930 в наслідок невилічимої грудної недуги. Покійний був взірцем свідомого і працьовитого громадянина. Честь Його Памяти!

— **Переслідуйте конокрадів!** У господаря Івана Чучмана в Чучманах гумниських пов. Камінська Струмілова вкрадено в ночі з 16 на 17 червня пару коней. Вкрадені коні такі: Обі кобили (клячі), висота около 135 цм., одна червона гніда літ 14, друга чорна гніда літ 7, на задню ліву ногу троха налягає. Вартість обох кобил коло 400 зол. **Хто давби якусь вістку про ті коні і причинився до віднайдення їх, чи до викриття конокрадів, дістане від обікраденого господаря нагороду.** Вістки слати на адресу: Іван Чучман, господар в Чучманах гумниських, о. п. Буськ.

— **Пожежі.** В Бахові н/С пов. Перемишль вибухла 16. VI. пополудні страшна пожежа, що в короткому часі знищила до тла 15 господарств. Тому, що майже усі господарі були в полі, ратунок був майже неможливий. Згоріло богато худоби і господарського приладдя. Із пошкодованих господарів не був на жаль ніхто передплатником «Нар. Справи», тому то й запомоги за погибшу худобу не сподіються

ні звідки. Осторожність в господарстві, як бачимо, завжди потрібна. — В Сіхові, пов. Стрий, вибухла 15. V. пожежа в будинках Катерини Юрків і Юзефа Фидрика (поляка). Жваві луговики швидко збіглися і за пів години очайдушної боротьби з огнем, угасили його, із нараженням свого життя. Згорів лише дах на хаті і поблизька стайня. За цей труд і посвяту складають бравим молодцям — луговикам щиру подяку уратовані громадяни, МихайлоЮрків, Теодор Юрків, Матій Кос, Теодор Грицик і В. Хомин, муж довіря «Нар. Справи». — В Добрянах, повіт Стрий загорілася в перший день Зелених Свят панська стирта. Жваві хлопці не вважаючи на те, що староство розвязало місцевий «Сокіл», кинулися бистро до вогню і швидко його вгасили. Пожежа вибухла мабуть від спеки. — Треба тепер дуже вважати, бо через спеку і посуху майже що дня йдуть людські оселі з димом. Страшні пожежі лютють по цілім краю.

— Полялася кров новобранців. Газети доносять, що в Судовій Вишні були оноді якісь заворушення новобранців (рекрутів). Підчас заворушень пробив поліцай Евгенюш Курживньскі рекрута Киселичку багнетом в груди. Другий поліцай, Юзеф Козловскі пробив рекрута Антона Спуляра. Оба нещасні рекрути борються із смертю. Знова в Коростенку коло Добромиля, поліція стріляла до рекрутів. Одна з куль ранила смертельно рекрута Тадея Трикова із Старяви. — Хто завинив в тому проливі крови, не знаємо, бо не маємо докладних відомостей з місця. Тому й обмежуємося лише до подання самих сумних подій.

— Вісти зза моря. Дня 4. травня помер в Нортгемптоні, в З. Д. А. Семен Чичота. — Дня 11. квітня помер у Оліфанті Па. Данько Мороз. Походив із села Вільхи Мазовецькі, пов. Рава Руська. — У Уніон да Вікторія, в Бразилії померла 3. березня 1930. р. Марія Подоляк, у 83 році життя.

— Спростовання. На новинку, поміщену в 24 ч. «Нар. Справа» п. з. «Уважайте на молодь», в якій один прохожий нарікає на кепські обичаї частини молоді з села Коцюбинчики, копичинецького повіту, дістаємо обширне спростовання, підписане найповажнішими громадянами Коцюбинчик. Це спростовання виказує, що молодь Коцюбинчик є так само, як і старше громадянство того села, високо свідома і патріотична, гуртується біля своїх товариств, як читальня «Просвіти» і «Луг» (котрий обєднує в своїх карних рядах 60 хлопців і 72 дівчат), займається пильно культурно-освітньою працею, збирає збірки на українські цілі — і взагалі гідно продовжує велике діло почате батьками. Тому про якінебудь погані поступки цеї молоді взагалі не можна говорити, щож до випадку, який трафився із одним прохожим (автором згаданого допису), то це був кепський жарт тільки одного хлопця, котрого впрочім пізніше Видїл читальні і Рада «Лугу» прикладно за те покарали. Просимо при тому усіх наших дописувачів, писати тільки правду, особливо в випадках, де описується чиїсь нечесні чи негарні вчинки, ніколи не переборщувати, бо з цього часто-густо виходить велика кривда для невинних чесних людий (як от в цім випадку), потому переписки, спростовання а то й процеси та инші неприємности. Наша Редакція містить такі дописи з великими осторожностями, але як і це не поможе, то хиба будемо примушені перестати взагалі поміщувати такі дописи. А це вийшлоби лише на користь деяких нечесних людий, бо вони знаючи, що про їх вчинки не зі знаєтся ширший загал, ще більше осмілювалисьби.

— Градова туча наробила велитенських шкід в Чортківці пов. Городенка. Коло тисячу моргів засівів знищені градом. Шкоди величезні.

— Купайтеся, але не топіться! Незвичайна жара жене людий у воду, та деякі, що не вміють плавати, часто з води вже не виходять. Останнього тижня було дуже богато випадків утоплення. Тому — не йдіть на глибоке! — (В Снятині купався в Пруті снятинський староста Візер і пішов на дно виру тай уже був зімлів та ледво його відратували).

— Бють громи в польський сойм. Оноді лютувала над Варшавою велика буря з громами. Два громи вдарили недалеко сеймового будинку. Один з них вдарив в поблизьку каменицю, знищив сходову клітку, повибивав усі шиби і позаглушував 11 осіб, що тоді були в цій камениці; другий грім розторощив кількасотлітнього дуба, що ріс у соймовому городі. Щось тому соймови таки не везе. Недавно писали газети, що там завелися гадюки, тепер знова бють громи. А що далі?

— Ще оден зневажений хрест. В Гумнисках, пов. Теребовля, вкрали якісь «незнані» злочинці в ночі з неділі на понеділок в Зелені Свята хрест, що його поставили місцеві громадяни в честь наших поляглих стрільців. Місцева молодіж поставила на місце вкраденого хреста новий, але тут раптом звявися цілий постерунок поліції, питали про якийсь дозвіл від староства, і писали протокол. Та мимо того громадяни Українці зібралися дуже численно коло нового прикрашеного хреста а місцевий парох відправив торжественну панахиду по поляглих українських вояках. Співав прегарно хор місцевої читальні. По панахиді розійшлися учасники в піднесеному настрою. В очах усіх видно було тверду постанову: Ні, цими штучками уже нас не зломлять; вірмо, що ще діждемо кращого.

— За торговлю дівчатами арештовано недавно в Рогатині якогось жидка Шапіру, що вивіз кудись одну дуже гарну 16-літню дівчину. Є підозріння, що він належав до міжнародньої шайки торговців дівчатами; ці торговці ріжними штучками, як женячка, великі заробітки то що, заманюють нещасних дівчат у свої тайні нори а опісля продають до публичних домів (розпусти) — особливо до Полудневої Америки. Ці бандити за гарну дівчину дістають часом до 2 тисяч долярів. Наші дівчата мусять бути дуже осторожні при виїзді на всякі роботи і не вірити ніяким агентам.

— Судять. Недавно була у Львові розправа проти Василя Шабана з Бережниці, пов. Стрий. В. Шабан служив за Австрії при У. С. Стрільцях, тоді був тяжко ранений, але не зважаючи на це, вступив як старший десятник до У. Г. Армії. Після повороту з війни Шабан — як твердить акт обвинувачення — в 1921—1925 роках був членом УВО та зєднував до УВО членів. Між иншим зєднав він бувших УСС — Михайла Бутримка і Стаха Демкова. Ті два донесли про це місцевому писареви Сойці, а цей знов повідомив про це комісаря поліції в Стрию. Шабана арештовано і він станув перед судом присяглих у Львові. Шабан заперечував вину і твердив, що згадані — Бутримко і Демків з пімсти зробили на нього донесення. Та присяжні 9 голосами потвердили питання відносно дальшої участи Шабана в головной зраді, а трибунал засудив його на 4 роки тюрми. Сойка оповідав, якто прийшли до нього Бутримко і Демків якто він запровадив їх до комори і там вислухав донесення. Опісля пішов до староства і замельдував про це комісареви поліції. На запит адв. д-ра Старосольського, як Шабан займався політикою, Сойка заявив: «О, так! Він списував інвалідів в селі!» При дальших запитах д-ра Старосольського свідок замотується і вкінці заявляє гнівно, що не буде зізнавати, за що д-р Старосольський так зібрав Сойку, що бідна Сойка не знала, що робити. При тім треба знати, що Шабан був гром. писарем, а Сойка прийшов на його місце...

— Що люба може! Дочка звісного американського міліярдера Форда залюбилася в убогім сторожеви дому і вийшла за нього замуж. Вона написала до свого батька, що не буде вже приймати тих 1000 долярів, які дотепер діставала від батька місячно на особисті потреби, але хоче пробувати жити з тих 30 долярів, які заробляє її муж. Ну, ну, нехай спробує. Не знати, чи довго витримає.

— Осторога. Нам доносять з кількох місць краю, що там появилися ніким не уповажнені посередники, котрі використовуючи тяжке матеріяльне положення нашого селянства, обіцяють виробити позички в Зем. Банку Гіп. у Львові та продають якісь друки на зголошення позичок аж по 10 зол. за штуку а відтак посилають наших селян до чужих несовістних людий, котрі за табулярні витяги кажуть собі платити високі оплати. Ці посередники то обманці, котрі через крадіж або обман прийшли в посідання наших друків і хотять в цей спосіб заробити добрі гроші на несвідомости наших людий. Заявляємо отсим, що ми не уповажнювали нікого до збирання для нас зголошень на позички і від посередників зголошень не приймаємо. Селяни можуть зголошувати позички або прямо у нас, або через Парохіяльні Уряди, або через українських адвокатів, а друки на зголошення можуть набувати у нас по 50 гр. за штуку. Остерігаємо всіх, щоби не давали обдуруватися цего рода обманцям і сейчас зголошували нам імя та адресу таких посередників, котрих потягнемо до судової відвічальности. Всч. ОО. Парохів просимо поучити про це своїх парохіян та остерегти їх перед цими обманцями, а нам зголосити називща і адреси цих обманців. Дирекція Земельного Банку Гіпотечного у Львові.

— Нещастя через брак рампи. Коло Кристинополя, пов. Сокаль, наїхав особовий поїзд на фіру наладовану деревом, що якраз переїздила через тор. Наслідком зудару віз з деревом цілковито поторощений а візник Пелех із Сільця важко потовчений. Його перевезено до шпиталю. Причиною нещастя є головно брак рампи в тому місці. Такі нещастя трафляються на жаль доволі часто але зелізничим властям це мабуть не в голові — бож тут калічаться і гинуть лише наші селяни.

— Страшна буря з градом навістила оноді село Звиняч в чортківському повіті. Град знищив коло 500 моргів засівів. Шкоди величезні.

— Пожертви на добрі цілі. Луговики в Коцюбинчиках зібрали на Укр. Інвалідів квоту 5 зол. (коляда). На весіллю п. Петра Дубика з Марією Федун в Добрянах, пов. Стрий, зложили гості на зазив «старости» Дмитра Василева 4.45 зол. на українських інвалідів. — На весіллю у господаря Михайла Бойця в Романівці, пов. Теребовля, зібрав передплатник «Народ. Справи» п. Микола Кулик квоту 10 зол. на українських політ. вязнів. — На весіллю п. Михайла Кораблі з п. Пелягією Сціленою в Германовичах, пов. Перемишль, зібрав п. П. Козьоринський квоту 9.25 зол. на «Рідну Школу». — Усі гроші із повищих збірок передано через Адміністрацію «Нар. Справи».

— Вже й на місії не можна трубіти! В Корчмині пов. Рава Руська відбувалася від 9. до 15. червня місія. 9. 6. приїхали в село місіонарі-проповідники, витані щиро усім населенням села й околиці. Місіонарів супроводила кінна бандерія місцевих хлопців, а також хлопців із сусідного села, Кревиці. Це чомусь не подобалося поліцаям і вони ні з цього ні з того причепилися до одного із парубків і відобрали трубу, а другим наказували розїхатися геть. Ця зачіпка обурила усх до крайности. Зібраний нарід успокоївся аж під впливом проповідий місіонарів.

— Власна хвальба сорочки не дасть. Голова читальні з Ромашківки на Волині, любить широко хвалитися культурно-освітньою діяльністю, хоча, ніде правди діти, він і ще деякі його співробітники куди частіше заглядають до чарки, як до книжки. Краще булоби, якби вони так плюнули на горівку й піятику, а взялися направду за освітню працю в читальні; тоді не мусілиб самі хвалитися, бо їх хвалилиб люди.

— Корабель вилетів враз з людьми в повітря. На озері коло міста Бруквил в Північній Америці їхав оноді корабель з більшим ладунком динаміту. Нечайно знялася буря з громами і оден грім вдарив в корабель та запалив динаміт. Розлягся страшний гук і з корабля не лишилося ні сліду. Враз з кораблем згинуло 31 людий що там були.

— Хто надав 20. VI. у Поморянах 3 зл., нехай подасть адресу, бо на чеку є тільки невиразне імя (Петро Харух?).

Спізнений винахід

Минулого року зголосився до Патентового Уряду в Варшаві оден селянин щоби опатентувати свій винахід, годинник-будильник. Та якеж було його здивовання і горе, коли йому сказали, що його винахід нічо не варт, бо люди вже від кільканадесяти літ знають і послугуються такими будильниками! А цей селянин винахідник нічо про це не знав. Не знав, бо не цікавився поступом техніки в культурному світі, а жив своїм замкненим старосвітським життям і довгі роки роздумував у своїй курній хатині над тим своїм винаходом. І через те кілька літ праці пішло йому на марне.

Не смійтеся з того бідолахи, бо не він сам такий. Кілько то ще міліонів людий живе нині на світі не знаючи нічо про величний поступ всеілюдської науки і техніки не користаючи і з її щедрих дарів. Кількоко то ще праці отих несвідомих міліонів іде на марне через те тільки, що вони по свойому, непрактичними старосвітськими способами стараються робити те, що вже давно богато краще зробили другі люди! Є ще й нині в Африці, Азії, Америці, Австралії тисячі й міліони людий, котрі не знають, що є на світі скляна й металева посуда і всякі знаряди чи хочби сірники. Ці нещасні дикуни наслідують старосвітські способи й навички своїх предків і через те, як дикі звірята, коротають вони злиденне життя, витрачуючи місяці часу щоби здобути те, що культурна людина здобуває за мінуту праці. Але чи лише дикуни такі нещасні? На жаль ні. На жаль і в нас ще є тисячі а може міліони (який жах!) таких людий що через свою впертість і несвідомість не живуть життям модерної освіченої людини. Уміють і хочуть працювати та не вміють витягнути відповідні користи з своєї праці та їх як слід забезпечити. От наприклад, кілько то ще наших селян криє свої будинки соломою? Вони не знають що увесь культурний світ уже від сотні літ криє свої доми **цинкованою бляхою**, що є міцна й тривала, гарна і дешева. Цю велику правду про **цинкову бляху** знають уже люди по містах, і тому там так мало пожеж, що усі доми й будинки криті огнетривалим матеріялом — переважно **цинковою бляхою** Світ уже давно випробував і з похвалами приймив **цинковану бляху** як найліпший і найбезпечніший матеріял для критя дахів — тільки наші села ще про цей великий винахід мало знають. По давному криють свої будинки соломою. Якаж це охорона від вогню?

Найвища вже пора закинути оцю шкідливу моду на соломяні дахи. Тож закиньте її і забудьте враз із нерозумними й шкідливими старосвітськими забобонами! Переміньте ваші соломяні дахи на дахи з **чистої цинкової бляхи**, а будете певні, що вашому дорібкови нічо не грозить. Заживете як культурні люди.

ГОСПОДАРСЬКІ СПРАВИ

Д-р М. Миколаєвич.

Як лічити охват у коня.

Як поступати при охваті коня? Охват це є **запалення мясистих частий копита** і то звичайно передніх та бічних стін копита, а пізнається його (охват) по кількох знаменних обявах. Передусім знаменний у такого коня є хід; кінь іде якби спутаний і дуже осторожно ставить ноги на землю, а коли змушується його до ходу взагалі, то він це робить дуже неохочо і стоїть якби приклеєний до землі. Навіть, коли потягнути за узду, то кінь виконує легкий рух тілом до переду, а ноги зіставляє на тім самім місці. Колиж придивлятися ходови такого коня з боку або з переду, то легко спостерігається, що кінь не стає цілим копитом на землю, лише пятами, а передною частю копита ледви дотикається землі. Це є тому, що найбільше хора є передня часть копита і длятого кінь її хоронить перед найменшим натиском.

Крім ходу знаменною є також постава ніг такого коня, коли придивлятись їй з боку. У здорового окня бачимо, що ноги біжать прямовісно з гори на долину. Інакше у окня, хорого на охват. Залежно від того, чи хорі є передні ноги чи задні, бачимо, що одні або другі є висунені до переду. Бачучи таку поставу, здається, що кінь запирається ногами, щоби не йти на перед. Можуть бути заняті також всі чотири ноги і тоді бачимо таку до переду висунену поставу ніг на всіх чотирох ногах. Колиж прийти до такого коня ближче і дотулитися хорих копит, то чути, що вони є дуже горячі.

Спостерігаючи у коня такі обяви, все мусимо догадуватися охвату і як найскорше братись до лічення. Насамперід треба коня розкути і подбати, щоби в стайні було богато мягкої підстілки. Коли є близенько ріка або потік, то найкраще запровадити коня в воду, яка холодить і стягає запалення. Колиж нема ніякого потока ані ставу, тоді треба самому робити такому коневи оклади. В тій ціли обвязуємо ціле копито чистим полотенцем зпід споду і боків аж до тої висоти, де закладається пута, і в тім місці легко звязується шматинкою. Потім беремо заквашеної оцтом води (3 части води, 1 часть оцту) і що пів години вливаємо її в кількости одної до двох склянок межи ноги а шматку і в цей спосіб осягаємо, що оклад буде безнастанно мокрий і холодний і буде стягати запалення. Замість заквашеної оцтом води можна вживати ще галуну і оловяного цукру в кількости одної до двох ложок на літру води. На ніч, або тоді, як нема часу на роблення окладів, треба оклад зняти, бо висихаючий оклад розгрівається і ще більше шкодить. Крім окладів треба такому коневи дати пів кіля ґлявберської солі на прочищення, розпустивши її в теплій воді. Також кормлення мусить бути відповідне. Не вільно давати йому ніякого зерна (вівса, ячменю, жита), лише кормити сіном та пійлами з ґрису і макухів, але в малій кількости, щоби кінь все був голодний. Рівнож пускають охваченим коням кров, але роблять при тім той блуд, що пускають її з ніг, а не зі шийної жили.

Крім лічення дуже важним є недопустити до тої недуги. Щоби однак можна було це успішно перевести, треба знати причини, з яких охват повстає. Найчастійше повстає він з двох причин, а іменно: з довготревалого бігу по твердій дорозі, передусім, коли кінь до неї не призвичаєний, та в наслідок кормлення збіжжам (вівсом, ячменем і житом) і то головно молодим збіжжам. Тому цих двох причин треба передовсім вистерігатися, бережучи коня перед твердою дорогою, коли він до неї не звик, дбаючи про добре окуття, а при кормленню не давати богато старого збіжжа, а молоде давати лише в дуже малій кількости і то змішане зі старим та з січкою.

—о—

Порада з рецептою є для Новака, Александрівка (просимо подати докладну адресу). 2 поради (без рецепт) містимо.

Юркевич Данило, Хлібичин. Свині давайте на кашель слідуючого ліку: ялівцю, насіння лену, коріння альтею (слязу) по 10 дека, карловарської штучної солі 5 дека, неспілих тертих маківок чверть дека; це все добре вимішайте і давайте свині по 1 ложочці рано, в полудне і вечер до корму. Крім цего робіть їй вдихування з потерух сіна і терпентинового олійку в цей спосіб, як це було описане в одному з цегорічних чисел «Народньої Справи».

Т. Сахарський Матіїв. Родження гнилих поросят може бути в наслідок захоріння матиці, невідповідного кормлення, або невідповідного держання свиний. На недугу матиці не можемо післати Вам рецепти, бо Ви не прислали куверти з почтовою маркою. Тому радимо Вам лише що до кормлення і що до держання свиний. Свиню корміть все лише свіжою кормою і додавайте їй до неї пашного вапна (3 ложочки денно), а хлів мусить бути просторий, чистий, сухий і соняшний. Крім цего дбайте, щоби свиня мала богато руху по дворі та на сонці.

———

Як нищити канянку.

Канянка це рослина, яка часто галапасує на конюшині, люцерні та инших метеликоцвітних рослинах. Множиться вона не з кертиня, а з насіння і галузок. Причіпляється на господарську рослину, замотує її, пускає неї свої корінці, як омела на дереві, і нищить рослину. На полі, де є канянка, видно в конюшині чи люцерні як би червонаві лисини. Господар, що не нищить канянки, через пару літ з конюшини не буде мати й покосу сіна. Конянка так розмножиться, що зїсть всю конюшину чи люцерну. Отже щоб знищити канянку, мало її викосити, її треба викосити і спалити. Взагалі ті поляни, де є канянка, треба дуже низенько скосити, полянку обкопати, покласти троха соломи і всю канянку з конюшиною спалити. Не допускати, щоб канянка цвіла. Старатись нищити всі буряни, на яких росте канянка на межах, неужитках. З цих бурянів є: кропива, молочай, деревій, липниця. Головно коли купуємо насіння конюшини то візьмім ґваранцію від фірми, що в насінню конюшини нема насіння канянки. Це насіння дуже важко відділити і відріжнити від конюшини. Від люцерни відріжнити лекше. Барва насіння канянки є темніща від насіння конюшини і люцерни і насіння є кругле. Тепер вже є млинок, що відділює зерно конюшини від насіння канянки. Зветься цей млинок «Сискута», він цілком подібний до віялки.

—о—

Як винищити осет і пирей.

Ці два буряни на полю це є кара Божа за гріхи недбалого господаря. Чим більше поле ми занедбаємо, тим скорше ці буряни розростаються і зменшують врожай хліба на полю та завдають що року господареви ще більше праці. По тому, скілько осету і пирею є на полі у господаря чи навіть на полях цілого народу, — можна взнати, наскілько він недбалий, несвідомий. Подивіться на поля Чеха, Німця і порівняйте поля наші. Зато Чех та Німець їсть білий хліб та колачі, а у нас і мамалиґа та «мандебурка» не мащена.

Осет нищимо так: Перше всього вириваємо його на полю по дощи кілька раз на літо. На полю, яке засмічене осетом, садимо окопові рослини і через літо кілька раз осет глибоко висапуємо або просто вириваємо з корінем глибоко. Коли зберемо хліб, тоді варто всеж глибоко переорати та осет з корінням повибирати. Коли на полю з осетом посадити підряд пару літ бараболю, потім буряки, а нарешті посіяти густо люцерну, конюшину чи навіть вику — осет може й згине. Головно не допустити його вирости а тим більш зацвисти. Нищити осет скрізь по межах і на неужитках.

Пирей нищать так: В осені роблять мілку оранку як раз, щоб пирей вивернути на гору, щоб вимерз. На весні зорати глибоко. Посадити там бараболю. Бараболю сапати не чекаючи, щоб пирей аж зазеленив поле. Сапають кілька разів. Після бараболь пустити конюшину і люцерну, щоб його глушила. Коли по зборі врожаю на стерні є пирей, його можна мілко перекинути і залишити, най висохне, потім його виволочити. На осінь зорати, як можна, глибоко, весною землю лише поскородити і посіяти або гірчицю, або вику. За пару літ такої господарки пирею не буде.

Тим, у кого поле є засмічене бурянами, радимо взагалі підсапувати рослини не 1—2 рази, як це у нас з діда прадіда заведено, а по кілька раз на літо, часу на це вистарчить. Буряни з поля щезають тоді, як господарі сіють сівалкою в рядах а підсапують плянетами ріжних родів кілька разів.

—о—

Вивозіть кури на поле.

Хто їздив по заграницею в цю пору, той напевно бачив нераз, як в час косовиці і жнив господарі вивозять свої кури на поле на пашу. Робиться це так: На віз дається велику скриню, або дощаний курник. Кіньми вивозиться кури в поле і там відчиняється їм дверцята скрині. Скриня залишається звичайно на возі високо, иноді на землі. Кури виходять і пасуться довколо своєї хати. Звичайно кури там ночують, та з часом перевозиться їх на иньше місце. (Унас то булоб небезпечно залишати на ніч, — ми ще до того не дійшли). Отже яка користь з цього вивозу курей? Кури мають свіже повітря, позбавляться вошей і смороду дома. Кури збирають, кілько хочуть зерно, пашу, а головно нищать всяке хробацтво. Курей меньше годується, лише треба дати води, коли її на полі нема. Кури не перешкаджають дома в городі. Кури є забезпечені від хороб. Старий зимовий курник в дома можна добре очистити, провітрити і відзаразнити. Попробуйте вивозити кури на поле, луки, стерню; це не є така трудна, а корисна річ.

Як розмножити хробаки для курий

Заграничні господарі, які для курей не мають багато місця, а держать їх лише на малому подвірю, розводять для курий хробаків штучно. Робиться це так. Денебудь в куті подвіря викопують яму. До ями кладуть всторц різаної на 20 до 30 цм. соломи. Цю солому заливають гноївкою та притрушують землею городною або компостовою. Коли можливо, то дають до ями і кров, здохлі чи забиті ворони, миші, щурі. Цю яму закривають дошками, або скринею, щоб кури туди не залізли. Через тиждень чи троха більше відкидають скриньку і викопують частину тої залятої соломи, в ній нализе багато хробаків дощевих та мухи накладуть багато яєчок в здохлину. Так господар по троха солому з ями курам викидає, а на її місце кладе нової та заливає її знов гноївкою і скриню закриває. Деякі господарі плекають таких хробаків у цебрах. Ще більше є поширено плекання равликів (слимаків), яких кури дуже смакують і добре несуться від того.

Прочитаймо і подумаймо, як то є у нас. «Біда заставила заграничних людей колачі їсти» ї вони їх таки їдять, бо вміло і багато працюють.

—о—

Що по чому?

Львів дня 30 червня 1930.

Пшениця, пшенична мука і жито подорожшали через брак довозу. Овес, ячмінь, гречка також підносяться в ціні. Кукурудза, бобик, макухи в ціні спали.

ЗБІЖЖА.

Збіжжа дорожів

(Ціни за 100 кг. на стац. залад. Підволочиска) За двірську пшеницю платять 42·50 43·50 з, за селянську 40 – 41 за жито відбірне 17—17·50, жито звичайне 15·50—16 зл. ячмінь 15·50—16 овес 15·50—16, кукурудза 20·75—21·75, фасоля біла 45—55, кольорова 30—35, краса 40—45, горох пів Вікторія 23·75—25·75, горох звичайний 21·25 – 22·25 бобик 19—20, гречка 23·50—24·50, (ціни і попиту на лен, мак, просо, лубін, фасолю, вику не має. Бараболя 3—4 зол. (Ціни гуртові.)

НАБІЛ

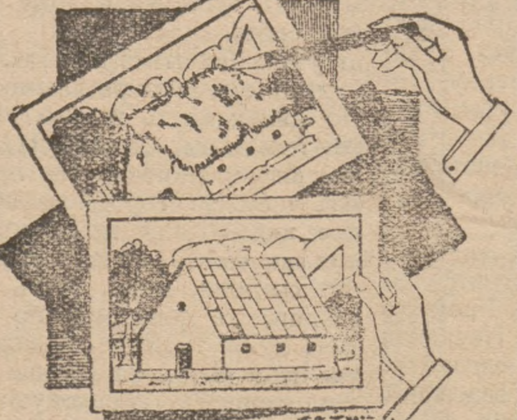
Маслосоюз платив кооперативам дня 30 червня за масло експортове солене пріма 4·30 несолене десерове пріма 4·10, 1 літра молока 0·25 1 літра сметани 1·50. За 1 копу яєць 5.40—одно яйце на базарі 10—12 гр. Ціни на масло звижкові, на яйця знижкові.

ХУДОБА

За 1 кґр. живої ваги	вола	1.20 — 140	зол.
„	бугая	1.15 — 1·25	„
„	корови	1.35 — 1·45	„
„	ялівки	1·20 — 1·35	„
„	теляти	1·00 – 1·30	„

СВИНІ Експорт за різня Рукера на Знесінню у Львові платить за вигодовані свині ваги 120 кгр. і більше 1·80 2 зол. бєконові 80 100 кґ. ваги 1·80 1·95. зл.

ШКІРИ: Велика шкіра з коня		25 зл.
мала	„	12 зл.
Теляча від кґрама		3·50—4·60 зл.

ТОРБИНКА СМІХУ

ОТ КОЗА!

Вхопив вовк у селянина козу, та не встиг її ззісти, бо собаки перешкодили. Селянин прийшов подивився що ще пів кози лишилося і каже: — «Ото раз коза! Хоч розірвалася, а таки не піддалася!»

—o—

З ДІДА ПРАДІДА.

Як ти смієш називати мене Жидом? Я з діда прадіда християнин!

— Адже ти був ще позаторік Жидом...

— То правда, але я торік вихрестився враз із своїм дідом і прадідом!

—o—

НЕДІЛЬНИЙ ВІДПОЧИНОК.

Одна господиня узяла собі служницю з більшого міста на село. Наказала їй збирати яйця від курий і вести докладний рахунок кілько і коли котра курка знеслася. За якийсь час провірювала їмость чи рахунки добре ведені, зауважила, що служниця не вписувала нічо і питає, чому нічо за неділю не вписано. — «Бо я думала, що кури в неділю мають відпочинок і не несуться» — каже панська служниця.

—o—

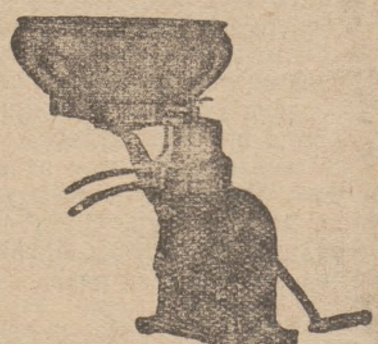
Переписка і всякі поради.

Ф. Ш. Іваничі. Віршик за довгий і вже подібні були. Пробуйте коротше і щось нового. — З „акцентом" годі друкувати, бо таких черенок до ґазети не ма. Нехай люде читають шкільні читанки з наголосами.

С. ШЕРЕМЕТА **Верба.** В якій справі просите поради?

В. Ш. КОМАРНИКИ. Вірш про ту книжку не може піти, бо то є рекляма. Ту книжку ми похвалили в новинці. Є багато і других книжок, які вартаби вихвалити віршом, але то не можливо. Такий вірш може помістити ґазета, як за це заплатить Видавництво тої книжки умовлену ціну нашій Адміністрації.

М. М. БЕРЕЖНИЦЯ ШЛЯХ. Вашу статтю передали ми Редакції „Пасічника".

Хто може отримати в „Народній Справі" запомогу 120 золотих?

(Подрібні умови)

1) **Запомогу 120 золотих** одержує в нас кождий наш передплатник, котрому згинула принайменше 2-річна штука рогатої худобини, тоді, коли він в день випадку був уже бодай один місяць передплатником, — коли разом з погибшою не мав більше, як 4 штуки дорослої (понад 2-річної) худоби, — коли погибша штука до дня випадку була в нього найменше 14 днів, та коли в день вплачення передплати була здорова.

2) Передплатником числиться кождий від того дня, в котрім він вислав передплату, або в котрім по перерві відновив її.

3) Хто перерве передплату хочби на 1 день, той мусить зачинати з початку і аж по місяцеви від відновлення передплати набуває знову право до запомоги. Тому треба завжди висилати нову передплату найдалі того дня, коли кінчається попередна, бо часом і 1 одень перерви може стати на перешкоді признанню допомоги.

4) Посвідку про загибіль худобини треба вислати найдалі до 5 днів по випадку. Гроші висилаємо запоможеному в 14 днів по проголошенню запомоги в ґазеті.

5) В одній році може передплатник дістати запомогу лише один раз.

6) Передплата на „Народню Справу" виносить 1 зол. місячно. Найліпше посилати відразу на 3 місяці (3 зол.) а ще краще на пів року (6 зол).

Відвічальний редактор: ЛЕВ ЧУБАТИЙ

З друкарні Щ. Беднарского в піднаймі „Кооперативи Промислу Графічного" Львів Ринок 9. — Телефон 76-14.

Видавець: ІВАН ТИКТОР.